

Vihdin nuorisovaltuuston aloite nuorisovaltuuston edustajan puhe- ja läsnäolo-oikeudesta kunnanhallituksen kokouksissa

Kunnanhallitus 02.09.2024 § 190
275/00.01.03.00/2024

Vihdin kunnan nuorisovaltuusto jätti 10.6.2024 §275/2024 kahdentoista valtuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen nuorisovaltuuston edustajan puhe- ja läsnäolo-oikeudesta kunnanhallituksen kokouksissa. Aloite lähetettiin tuolloin kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Kuntalaki (410/2017) §26 sääntelee nuorisovaltuustosta. Pykälän mukaan kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi. Tämän lisäksi kunnanhallituksen on huolehdittava nuorisovaltuuston toimintaedellytyksistä. Laissa säädetään, että nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä. Nuorisovaltuusto tulee ottaa mukaan lasten ja nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen kunnassa.

Nuorisolain (1285/2016) §24 täydentää kuntalain säädöstä toteamalla, että sen lisäksi, mitä tässä laissa tai muualla laissa säädetään, kunnan ja valtion viranomaisen tulee tarjota ja järjestää nuorille mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa paikallista, alueellista ja valtakunnallista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn tai heitä tulee muutoin kuulla mainituissa asioissa. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa.

Lakisääteisesti nuorille on säädetty vahva oikeus vaikuttaa kuntalaisia ja erityisesti nuoria koskeviin asioihin. Vihdin kunnassa nuorisovaltuustolla on ollut pitkään oikeus saada edustus läsnäolo- ja puheoikeudella lautakuntiin sekä kunnanvaltuustoon. Tämän lisäksi on järjestetty jo perinteeksi muodostunut yhteinen vuosittainen tilaisuus valtuutettujen ja nuorisovaltuuston kesken. Lisäksi nuorisovaltuuston kanssa on sovittu kahdesti vuodessa kunnanhallituksen kanssa järjestettävistä tilaisuuksista, joissa käsitellään nuoria koskevia teemoja. Nuorisovaltuuston edustajalla on kunnanhallituksen puheenjohtajan kutsusta mahdollisuus osallistua kunnanhallituksen kokouksiin, silloin kun kunnanhallituksen puheenjohtaja on katsonut nuorisovaltuuston edustajan läsnäolon kokouksessa tarpeelliseksi.

Edellä mainittujen rakenteellisten tapaamisten lisäksi nuorisovaltuustoa on kuultu ja heiltä on pyydetty lausuntoa useisiin ajankohtaisiin kuntaa koskeviin asioihin mukaan lukien kaavoitus, hyvinvointisuunnitelmat ja strategiat. Nuorisovaltuustolla on ollut mahdollisuus tehdä myös omia valtuustoaloitteita.

Vihdin kunnassa nuorten osallisuus nähdään kunnan ja kuntalaisten kannalta tärkeäksi teemaksi, jonka toteuttamiseksi vaaditaan rakenteellisen läsnäolo-oikeuden lisäksi säännönmukaista yhteydenpitoa nuorisovaltuuston ja yleisesti nuorten sekä viranhaltijakunnan ja luottamushenkilöiden välillä.

Kunnanhallituksessa käsitellään monia nuoria koskettavia asioita, joista merkittävää osaa käsitellään kunnanhallituksen lisäksi lautakunnissa tai kunnanvaltuustossa. Nuorisovaltuuston läsnäolo-oikeuden lisääminen kunnanhallitukseen ei näin ollen lisäisi merkittävästi nuorison osallisuutta päätöksentekoon heitä koskevissa asioissa. Läsnäolo-oikeuden lisäämisen sijaan on tärkeää pitää huolta siitä, että keskusteluyhteys poliittisen päätöksenteon, viranhaltijakunnan ja vaikuttamistoimielimien välillä säilyy hyvänä ja huomioidaan tulevassakin päätöksenteossa.

Valmistelija	Essi Piiröjärvi etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 040 168 5451
Esittelijä	Kunnanjohtaja Erkki Eerola
Ehdotus	<p>Kunnanhallitus päättää, ettei myönnä nuorisovaltuustolle läsnäolo- ja puheoikeutta kokouksiinsa. Kunnanhallituksen puheenjohtaja voi tulevaisuudessakin päätöksellään kutsua nuorisovaltuuston edustajan niihin kokouksiin, joissa käsitellään asioita, joiden käsittelyn aikana nuorisovaltuuston edustajan tulisi olla paikalla.</p> <p>Kunnanhallitus esittää, että valtuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.</p>
Päätös	<p>Kunnanhallitus päätti, ettei myönnä nuorisovaltuustolle läsnäolo- ja puheoikeutta kokouksiinsa. Kunnanhallituksen puheenjohtaja voi tulevaisuudessakin päätöksellään kutsua nuorisovaltuuston edustajan niihin kokouksiin, joissa käsitellään asioita, joiden käsittelyn aikana nuorisovaltuuston edustajan tulisi olla paikalla.</p> <p>Kunnanhallitus esitti, että valtuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.</p>
Tiedoksi	Nuorisovaltuusto